

Bruksela, dnia 3 października 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 90/2011

Sprawozdanie nt. propozycji Komisji Europejskiej ws. wzrostu gospodarczego uwzględniającego efektywne wykorzystanie zasobów

Bruksela, 20 września 2011 r.

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 20 września br. plan działania mający na celu przekształcenie gospodarki europejskiej w gospodarkę zrównoważoną do 2050 r. W planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy określono, w jaki sposób możemy doprowadzić do wzrostu gospodarczego uwzględniającego efektywne wykorzystanie zasobów, co ma zasadnicze znaczenie dla naszego dobrobytu w przyszłości. W planie działania wskazano sektory gospodarki, które pochłaniają najwięcej zasobów, oraz zaproponowano narzędzia i wskaźniki mające pomóc w ukierunkowaniu działań podejmowanych w Europie oraz w skali międzynarodowej. Jest to program na rzecz konkurencyjności i wzrostu gospodarczego, którego podstawą jest oszczędniejsze wykorzystanie zasobów podczas produkcji i konsumpcji dóbr oraz tworzenie możliwości biznesowych i miejsc pracy za pomocą działań w zakresie, między innymi, recyklingu, lepszego projektowania produktów, stosowania substytutów i inżynierii ekologicznej.

Unijny komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** powiedział: „Jedynie rozwój ekologiczny zapewni Europie i światu zrównoważoną przyszłość. Branża przemysłowa i sektor ochrony środowiska muszą ze sobą ściśle współpracować, gdyż w perspektywie długoterminowej nasze interesy są zbieżne”.

- **Lepsze wykorzystanie zasobów w sytuacji nadmiernego obciążenia środowiska naturalnego**

Wzrost popytu w skali światowej wzmacnia presję wywieraną na środowisko oraz zwiększa rywalizację o zasoby. Kluczowe zasoby naturalne, takie jak surowce, metale, energia, bioróżnorodność i woda, są wykorzystywane w celu pobudzania wzrostu gospodarczego w

sposób sugerujący ich niewyczerpywalność. Sytuacja taka jest nie do utrzymania w dłuższej perspektywie. W obecnym planie działania określa się środki umożliwiające utrzymanie wzrostu w zrównoważony sposób.

Proponowane środki mają służyć przekształceniu produkcji i konsumpcji dzięki zachętom dla inwestorów do promowania ekologicznych innowacji, zwiększeniu roli ekoprojektów i ekoetykiet oraz ekologizacji zakupów przez organy publiczne. Zachęca się władze rządowe do przesunięcia ciężaru opodatkowania z pracy ludzkiej na zanieczyszczenia środowiska i użytkowanie zasobów naturalnych oraz do przedstawienia nowych zachęt skłaniających konsumentów do wyboru zasobooszczędnych produktów. W planie działania zaleca się również dostosowanie cen w celu odzwierciedlenia rzeczywistych kosztów wykorzystania zasobów, w szczególności dla środowiska naturalnego i zdrowia.

Plan działania ma na celu rozwiązanie problemu nieefektywnego wykorzystania zasobów w przypadku sektorów w największym stopniu odpowiedzialnych za skutki dla środowiska, tzn. branży spożywczej, branży budowlanej i branży transportowej, które łącznie odpowiadają za 70-80 proc. całego wpływu na środowisko.

Podkreśla się również znaczenie bardziej oszczędnego gospodarowania zasobami naturalnymi, które stanowią podstawę naszej gospodarki. Presja wywierana na zasoby (takie jak bioróżnorodność, gleba i klimat) jest coraz większa, a niepowodzenie w realizacji wyznaczonych celów może oznaczać w dłuższej perspektywie katastrofę.

- **Podjęcie kwestii efektywnego wykorzystania zasobów na wszystkich szczeblach polityki**

W planie działania zaleca się przyjęcie zintegrowanego podejścia obejmującego szereg obszarów polityki na poziomie Europy i państw członkowskich oraz koncentrację na zasobach poddanych największej presji. Wykorzystywane instrumenty obejmować będą środki ustawodawcze, narzędzia rynkowe, reorientację instrumentów finansowych oraz promocję zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Do roku 2013 opracowane zostaną jasne wartości docelowe oraz wskaźniki zapewniające wszystkim stronom przewidywalność i przejrzystość dzięki demokratycznemu procesowi uwzględniającemu udział decydentów, ekspertów, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i konsumentów.

- **Kontekst**

Inicjatywa przewodnia wynikająca ze strategii „Europa 2020”, dotycząca efektywnego wykorzystania zasobów, obejmowała postulat opracowania planu działania określającego

średnio- i długofalowe cele w zakresie efektywnego wykorzystania zasobów oraz środki ich realizacji. Przedmiotowy plan działania stanowi rozwinięcie i uzupełnienie innych inicjatyw przewodnich, takich jak **plan działania prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną** oraz **biała księga w sprawie transportu**, które zostały przyjęte wiosną 2011 r., a także planu działania w dziedzinie energii, który powinien zostać przyjęty w dalszej części bieżącego roku. Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy opiera się także na strategii tematycznej z 2005 r., dotyczącej zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, oraz na unijnej strategii zrównoważonego rozwoju.

- **Kolejne kroki**

Poszczególne działania i środki określone w planie działania będą obecnie stopniowo wdrażane. Komisja przygotowuje odpowiednie warianty polityki i wnioski ustawodawcze służące ich realizacji. Konieczne będzie również podjęcie przez państwa członkowskie działań na szczeblu krajowym, obejmujących nowe środki ukierunkowane na efektywne korzystanie z zasobów przez przedsiębiorstwa i konsumentów.

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

- **Załączniki:**

„Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy” (KOM(2011) 571):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0571:FIN:PL:PDF>

Communication on the Progress of the Thematic Strategy on the Sustainable Use of Natural Resources (SEC(2011) 1068):

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/pdf/sec2011_1068_final.pdf

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.